

**การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเกาะหลัก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
Teachers' Participation in School Administration in Koh Lak Secondary School
Consortium under The Secondary Educational Service Area Office 10
Prachuap Khiri Khan Province**

ชญาชนก สายนาค Chayanon Sainak¹

ศิริรัตน์ ทองมีศรี Sirirat Thongmeesri²

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

² อาจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเกาะหลัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเกาะหลัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จำนวน 191 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน และการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม โดยมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.95 ผลการศึกษพบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเกาะหลัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานทั่วไป ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการบริหารงานบุคคล ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเกาะหลัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกประสบการณ์ในการทำงาน และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนจำแนกตามวุฒิการศึกษา ไม่แตกต่าง

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของครู, การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม, สหวิทยาเขตเกาะหลัก

ABSTRACT

The purpose of this study was to find and compare teachers' participation in school administration in Koh Lak secondary school consortium under The Secondary Educational Service Area Office 10 Prachuap Khiri Khan Province, classified by educational background, work experience, and size of the school. The sample used in this

study included 191 teachers in Koh Lak secondary school consortium under The Secondary Educational Service Area Office 10 Prachuap Khiri Khan Province. It was selected by using Krejcie and Morgan's table and Stratified Sampling Random. The instrument for data collection was a questionnaire. The reliability was a level of 0.95.

The result revealed that: Teachers' participation in school administration in Koh Lak secondary school consortium under The Secondary Educational Service Area Office 10 Prachuap Khiri Khan Province was at a high level. sorted by the highest average of the teachers' participation in school administration are Academic Administration, Budget Administration, General Administration and the last one is Human Resource Administration. When compared by work experience and size of the school were statistics significantly at the 0.5 level. But when compared by educational background was not significantly different.

Keywords: Teachers participation, Participative management of administration in schools,

Koh Lak secondary school consortium

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ให้มีการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการ จัดการศึกษาของไทย มีเอกภาพเชิงนโยบายและมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาดังบทบัญญัติในมาตรา 39 กำหนดให้ กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง เพื่อสร้างคนและสร้างความรู้สู่สังคมที่มีคุณธรรม คุณภาพ และประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาดังกล่าวจำเป็นต้องยึดเงื่อนไขและหลักการสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 5)

การบริหารแบบมีส่วนร่วมหรือการมีส่วนร่วมในการบริหารนับว่าเป็นวิทยาการสมัยใหม่ ในการบริหารจัดการอีกแนวทางหนึ่ง ซึ่งนอกจากผู้บริหารจะมีบทบาทสำคัญในองค์กรแล้ว สมาชิกหรือบุคคลในองค์กรก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้องค์กรก้าวหน้าไปด้วยดี การบริหาร แบบมีส่วนร่วมได้ถูกนำมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐ หรือเอกชน โดยมุ่งที่จะสร้างความร่วมมือร่วมใจเพื่อให้งานสำเร็จ การให้บุคคลได้มีส่วนร่วม ในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การปฏิบัติงาน การประเมินผลงาน ล้วนเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับองค์กร ถ้าหากการปฏิบัติงานนั้นมีความไม่เข้าใจกันหรือเกิดความรู้สึกว่า ตนเองไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ และไม่ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์กรแล้ว การบริหารงานขององค์กรก็จะบรรลุผลสำเร็จได้โดยยาก (ธร สุนทรายุทธ. 2551 : 539)

การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพต้องอาศัยความร่วมมือ การมีส่วนร่วม ประสานงานกันของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในสถานศึกษา อาจทำให้การจัดการศึกษาประสบปัญหาได้ ดังที่ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 : 8) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นกลวิธีหนึ่งในการบริหารจัดการการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องต่อ การเปลี่ยนแปลง การที่จะบริหารงานสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพผู้บริหาร ควรได้นำหลักการมีส่วนร่วมที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะครูร่วมรับผิดชอบตัดสินใจในการจัดการศึกษา เพื่อสร้างความรู้สึกในความเป็นเจ้าของ และเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น ซึ่งจะสามารถตอบสนองความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง สร้างความเข้มแข็งในการบริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 รับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษาโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาที่เปิดสอนทั้งระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ที่มีสถานศึกษาที่ตั้งใน จังหวัดเพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสาคร และสมุทรสงคราม รวมทั้งสิ้น 60 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนในจังหวัดเพชรบุรี 22 โรงเรียน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 18 โรงเรียน จังหวัดสมุทรสงคราม 9 โรงเรียน และจังหวัดสมุทรสาคร 11 โรงเรียน โดยจังหวัดประจวบคีรีขันธ์แบ่งออกเป็น 2 สหวิทยาเขต คือ สหวิทยาเขตสิงขร และสหวิทยาเขตเกาะหลัก ซึ่งสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเกาะหลัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาไปสู่สถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย โดยเฉพาะครูที่มีหน้าที่โดยตรงในการนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาที่ทำให้สถานศึกษาในสหวิทยาเขตเกาะหลัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ผู้เรียนประสบความสำเร็จ สถานศึกษาเป็นสถานศึกษาที่ทันสมัย มีบรรยากาศที่ดี

สภาพและปัญหาการบริหารงาน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ คือ เรื่องหลักสูตรและการจัดเรียนสอน การวิจัยในชั้นเรียนที่ยังไม่สมบูรณ์ ด้านการบริหารงานงบประมาณ คือ การบริหารการเงินในสถานศึกษาไม่เป็นระบบ ขาดแผนที่ชัดเจนในการกำหนดทิศทาง ด้านการบริหารงานบุคคล คือ มีบุคลากรไม่เพียงพอ จัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานไม่ตรงกับความรู้ความสามารถไม่ได้วางแผนพัฒนาบุคลากร ขาดการวางแผนในการปฏิบัติงาน และด้านการบริหารงานทั่วไป คือ งานสนับสนุนงานหลักของสถานศึกษา ผู้ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานการบริหารงานทั่วไปจึงไม่ค่อยเต็มใจนัก มีภาระงานมากและมีความหลากหลายในการทำงานทุกด้าน จากการรายงานประชุมผู้บริหารสถานศึกษา ครั้งที่ 1/2561 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 พบว่าการบริหารงาน 4 ด้านของสถานศึกษาไม่ไปในทิศทางเดียวกัน ขาดการมีส่วนร่วมในการคิด ในการทำงาน ไม่มีส่วนร่วมในการ

กำหนดเป้าหมายในการบริหารสถานศึกษา ไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการแก้ปัญหาต่างๆของสถานศึกษา และไม่ส่วนร่วมในการติดต่อสื่อสารขาดความชัดเจนในการทำงาน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10. 2561 : 5)

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจจะศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเกาะหลัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในการบริหารงาน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารงานทั่วไป เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนและพัฒนาการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

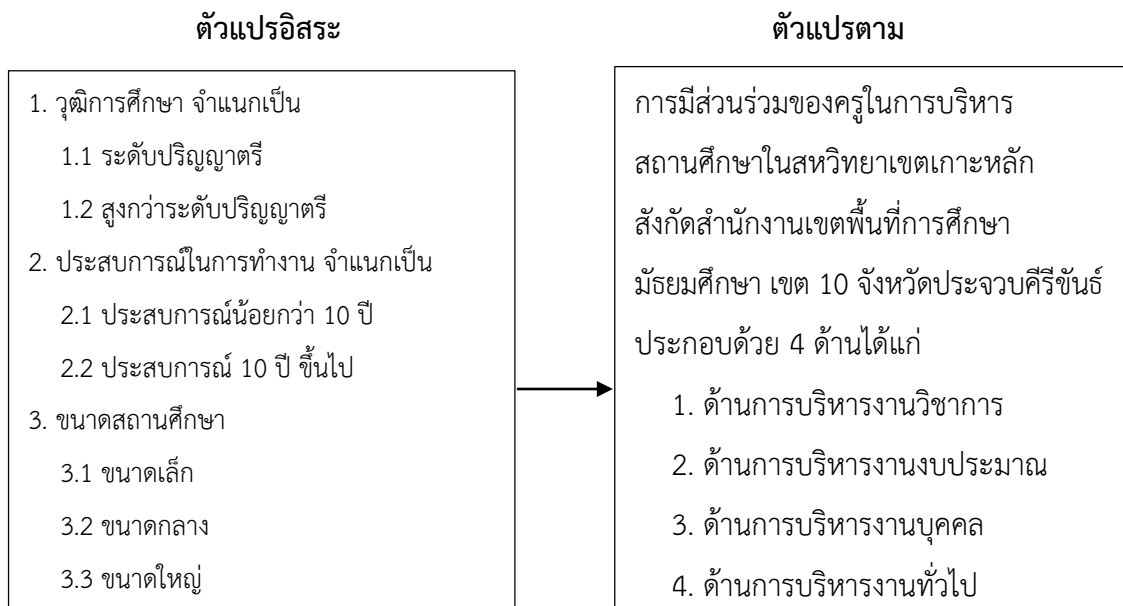
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเกาะหลัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตเกาะหลัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเกาะหลัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดตามระเบียบการบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการเป็นหลัก ประกอบด้วย 4 ด้านได้แก่ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารงานทั่วไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553 : 14)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร ได้แก่ ครูในสหวิทยาเขตเกาะหลัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปีการศึกษา 2563 จาก 9 โรงเรียน จำนวน 380 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 191 คน ที่ได้มาจากการใช้ตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan และการสุ่มตัวอย่างเป็นการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดสถานศึกษาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งชั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตเกาะหลัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งกำหนดคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ตามแบบของเบสต์และคาห์น (Best and Kahn) จำนวน 40 ข้อ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ

จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยนำหนังสือจากวิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร พร้อมแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลให้แก่สถานศึกษาในสหวิทยาเขตเกาะหลัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยวิธีการนำส่งและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จำนวน 250 ฉบับ ได้รับกลับมา 198 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 79.20 ของแบบสอบถามทั้งหมด และนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 69.11 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 30.89 โดยมีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 62.30 และมีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 37.70 ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 58.64 สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 32.46 และสถานศึกษาขนาดกลางจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 8.90

2. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเกาะหลัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป

2.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การส่งเสริม

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ต่างๆ

2.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การจัดทำแผนดำเนินงานและจัดตั้งงบประมาณประจำปี การจัดทำรายงานผลการใช้งบประมาณประจำปี และการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานงบประมาณ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การควบคุม ดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายวัสดุ

2.3 ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การวางแผนอัตรากำลังครูและบุคลากรในสถานศึกษา การส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีความก้าวหน้าทางวิชาชีพ และการส่งเสริมการปฏิบัติตามวินัยและดำเนินทางวินัย ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การพิจารณาความดีความชอบแก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษา

2.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน และการเผยแพร่ข่าวสารของสถานศึกษาตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การวางระเบียบ หลักเกณฑ์การใช้อาคารสถานที่

3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเกาะหลัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3.1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงานทั่วไป ไม่แตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วนด้านการบริหารงานงบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ ประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเกาะหลัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเกาะหลัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาทุกแห่ง ต้องดำเนินการปรับปรุงระบบการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ ทั้งด้านการบริหารจัดการ ด้านนโยบาย และมาตรฐานการศึกษาตามการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยสถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการบริหาร ตัดสินใจ และจัดการศึกษาร่วมกัน ซึ่งจะส่งผลให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมกันทำงานเพิ่มมากขึ้น เพราะครูเกิดความตระหนักและรู้สึก เป็นเจ้าของในสถานศึกษาร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐวดี ทรัพย์ธนาศิริ (2558) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน โรงเรียน ตามความคิดเห็นของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับงานวิจัยของดวงแก้ว พัดชา (2554) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 อยู่ในระดับมาก

1.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษามีการส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิรัชศักดิ์ วงศ์อินทร์ (2557) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีการจัดทำแผนดำเนินงานและจัดตั้งงบประมาณประจำปี การจัดทำรายงานผลการใช้งบประมาณประจำปี และการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฬารวรรณ สุวรรณศรี (2551) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน

และประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีการวางแผนอัตรากำลังครูและบุคลากรในสถานศึกษา การส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีความก้าวหน้าทางวิชาชีพ และการส่งเสริมการปฏิบัติตามวินัยและดำเนินทางวินัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธনীสถานสมบัติบุรณ์(2556) ได้ศึกษาความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษา โรงเรียนคลองก้อยวิทยวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า ด้านการบริหารงานบุคคลมีความต้องการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษามีการจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน และการเผยแพร่ข่าวสารของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานของวิจัยพิกรี แก้วนวล (2560) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี พบว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านบริหารงานทั่วไปโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเกาะหลัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2.1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากในการบริหารงานของสถานศึกษาทุกงาน สถานศึกษาจะมีรูปแบบหรือแนวปฏิบัติเฉพาะตัว ของแต่ละงานหรือลักษณะของแต่ละงาน สถานศึกษาจะต้องอาศัยความร่วมมือ ความรับผิดชอบจากบุคลากรทุกคน โดยมอบหมายภาระงานและหน้าที่แก่บุคลากรทุกคนตามความถนัด ความสนใจและความชำนาญในงานนั้น ๆ ซึ่งครูทุกคนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานเพื่อให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาประสบความสำเร็จ ดังนั้น ไม่ว่าจะจบการศึกษาในระดับใดโดยอมปฏิบัติตนและทำงานภายใต้แนวปฏิบัติแบบเดียวกันของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปานิสรา เกิดมรกต (2552) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูในโรงเรียนสังกัด เทศบาลเมืองสระบุรี มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2) ครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสระบุรีที่มีตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์การทำงานและมีวุฒิการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่าง

2.2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปเป็นผู้ที่มีสมรรถนะ มีการ

รับรู้และเข้าใจในกระบวนการบริหารจัดการเป็นอย่างดี โดยจะมีการใช้ประสบการณ์ในการแก้ปัญหา อาศัยข้อมูลประสบการณ์มาใช้ในการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อการพัฒนาปรับปรุงการทำงาน ซึ่งต่างจากครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อย ยังต้องพัฒนาสมรรถนะในการทำงานในสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพินิจ ธงโสสม (2552 : 80) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่าครูที่มีอายุราชการต่างกัน อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน และตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบต่างกัน พบว่ามีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไปแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3. จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาขนาดเล็กมีจำนวนครูและนักเรียนค่อนข้างน้อย ย่อมก่อให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลระหว่างผู้บริหารและเพื่อนครูด้วยกัน สร้างความผูกพัน และรักใคร่กลมเกลียวกันในการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ส่งผลให้ครูสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานได้อย่างเต็มที่ ขณะที่การจัดแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของครู ในสถานศึกษาขนาดใหญ่เป็นไปตามสายงานอย่างชัดเจนตามลักษณะโครงสร้างขององค์กร ทำให้ครูแต่ละคนมุ่งเน้นแต่ปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง โดยไม่สนใจบุคคลอื่น นอกจากหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งอาจส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษา ขนาดใหญ่แตกต่างจากสถานศึกษาขนาดเล็ก ธนสาร บัลลังก์ปัทมา (2552 : 15) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนฤมล พอดิ (2549) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับงานวิจัยของวีระศักดิ์ วงศ์อินทร์ (2557) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด พบว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเกาะหลัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่า การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นควรส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ภายในสถานศึกษา

2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ พบว่า การควบคุม ดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายวัสดุ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นควรมีการจัดระบบดูแล บำรุงรักษาวัสดุ โดยจัดทำทะเบียนวัสดุ ครุภัณฑ์ ทะเบียนอื่นๆที่เกี่ยวข้องของสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นหลักฐานประกอบการตรวจสอบภายในของสถานศึกษา

3. ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า การพิจารณาความดีความชอบแก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินการพิจารณาความดีความชอบแก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษา ในการปฏิบัติงานและประเมินผลการปฏิบัติด้วยความยุติธรรมและโปร่งใส

4. ด้านงานบริหารงานทั่วไป พบว่า การวางระเบียบ หลักเกณฑ์การใช้อาคารสถานที่ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นควรส่งเสริมให้มีแนวทางในการปฏิบัติที่เป็นไปทิศทางเดียวกันและมีการประชาสัมพันธ์ในการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ของสถานศึกษารวมทั้งอุปกรณ์เครื่องมือและสื่อต่าง ๆ ให้พร้อมใช้งานอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเกาะหลัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2. ควรศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเกาะหลัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3. ควรศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาทั้งจังหวัด ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางการดำเนินงานการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการศึกษา

กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ, 2551.

จุฬารวรรณ สุวรรณศรี. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานและ

ประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2551.

ณัฐวดี ทรัพย์ธนาศิริ. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 2558.

ดวงแก้ว พัดชา. การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, 2554.

ธันัสถา สมบัติบุรณ์. ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของ

โรงเรียนคลองก้อยวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18.

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2556.

ธธ สุนทรายุทธ. การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป : ทฤษฎี วิจัย และปฏิบัติทางการศึกษา

กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์, 2551.

นฤมล พอดี. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี

เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์, 2549.

ปานิสรา เกิดมรดก. การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัด

เทศบาลเมืองสระบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล, 2552.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ, 2553.

พินิจ ธงโสม. การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานของครูในโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2552.

พิกรี แก้วนวล. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียน

ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2560.

วีรศักดิ์ วงศ์อินทร์. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาตราด. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, 2557.

สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 10. รายงานการประชุมผู้บริหารสถานศึกษา ครั้งที่
1/2561. เพชรบุรี : สำนักงานฯ, 2561.

